

E L Ő T E R J E S Z T É S
A Képviselő-testület 2018. május 4-i nyilvános ülésére

Tárgy: A 2017. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenység átfogó értékelése

Előterjesztő: Dobó Zoltán polgármester

Előkészítette: Önkormányzati és Igazgatási Iroda
Általános Igazgatási Csoport
Molnár Károly csoportvezető
Linterné Starcsevics Nikoletta tanácsos

Megtárgyalja: Humán Bizottság

Meghívandók: Veszprém Megyei Kormányhivatal
Hatósági Főosztály
Szociális és Gyámügyi Osztály
8200 Veszprém Megyeház tér 1.

Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézet
Sikos Rita igazgató
8300 Tapolca, Nagyköz u. 1-3.

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. (a továbbiakban: Gyvt.) 94.§ (1) bekezdése értelmében a települési önkormányzat feladata a gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, a területen lakó gyermekek ellátásának megszervezése. A Gyvt. 94.§ (2) bekezdése szerint a települési önkormányzat biztosítja a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokat, valamint szervezi és közvetíti a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást. A Gyvt. 94. § (2a) bekezdése előírja, hogy a közös önkormányzati hivatal székhelye szerinti települési önkormányzat lakosságától függetlenül köteles gyermekjóléti szolgálatot működtetni. A gyermekjóléti szolgálat ellátási területe a közös önkormányzati hivatalhoz tartozó települések lakosságára terjed ki. A Gyvt. 94. § (3) bekezdése értelmében az a települési önkormányzat, amelynek területén 10.000 főnél több állandó lakos él, bölcsődét köteles működtetni.

A Gyvt. 96.§ (6) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít. Az értékelést - települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően - meg kell küldeni a

gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé. A Kormány által kijelölt szerv hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

Az átfogó értékelés tartalmi követelményeit a Gyvt. végrehajtására kiadott, a gyámhatóságokról valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 10. számú melléklete tartalmazza.

2013. január 1-jétől, a közigazgatási reform részeként átalakult a gyermekvédelmi rendszer is. A Gyvt., továbbá a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Korm.rendelet 1. §-a szerint a gyámhatóság feladat- és hatásköreit a települési önkormányzat jegyzője, a fővárosi és megyei kormányhivatal gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró járási (fővárosi kerületi) hivatala (a továbbiakban: gyámhivatal), és a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatal gyakorolja.

A települési önkormányzat jegyzője az alábbi feladat- és hatásköröket látja el:

- gyámhatósági ügyekben megkeresésre környezettanulmányt készít
- megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát,
- megállapítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetének fennállását,
- ellátja a törvényben vagy kormányrendeletben hatáskörébe utalt egyéb gyermekvédelmi és gyámügyi feladatokat.

A Tapolca Város Önkormányzata által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátásokra vonatkozó szabályozást a 2015. március 1-jén hatályba lépett, a szociális ellátásokról szóló 3/2015. (II.23.) önkormányzati rendelet tartalmazza. Az önkormányzat 2017-ben a rendeletében meghatározott feltételek szerint a rászorult gyermekek részére rendkívüli települési támogatást biztosított, továbbá a bölcsődei, óvodai, illetve iskolai étkezésének térítési díjához nyújtott rendszeres pénzbeli támogatást adott a rendelet előírásai szerint a rászoruló családok részére. Az általános és középiskolai tanulmányokat folytató hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére az oktatási szünetek időtartamára megszervezte a gyermekek napi egyszeri meleg ebédjének biztosítását.

2017. évben az általános igazgatási csoportvezető felmérte a szünidei gyermekétkeztetésre vonatkozó igényeket, valamint a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival megszervezte a szünidei gyermekétkeztést. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény ügyeket, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának vizsgálatát, valamint a rendkívüli települési támogatással kapcsolatos feladatokat egy fő szociális ügyintéző végezte, aki Gyulakeszi és Raposka községek gyermekvédelmi ügyeivel is foglalkozott. A gyermekétkeztetés térítési díjaihoz nyújtott települési támogatás ügyekkel pedig egy másik szociális ügyintéző foglalkozott meglévő munkaköre mellett.

A gyermekvédelmi feladatokkal kapcsolatos átfogó értékelés az előterjesztés mellékletét képezi. A melléklethez szükséges adatokat az Általános Igazgatási Csoport a korábbi évekhez hasonlóan összegyűjtötte a gyermekvédelemmel foglalkozó szervektől.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységről készült átfogó értékelést megvitatni szíveskedjék.

HATÁROZATI JAVASLAT

Tapolca Város Önkormányzata Képviselő-testülete a 2017. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységről készült átfogó értékelést elfogadja.

Tapolca, 2018. április 25.

Dobó Zoltán
polgármester

TAPOLCA VÁROS GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI TEVÉKENYSÉGÉNEK ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉSE

Tapolca város lakosság száma évről évre fokozatosan csökkenő tendenciát mutat:

2017. december 31-én az állandó lakosok száma:	15.908 fő,
2016. december 31-én	16.004 fő,
2015. december 31-én:	16.182 fő,
2014. december 31-én:	16.326 fő,
2013. december 31-én	16.499 fő,
2012. december 31-én	16.469 fő,
2011. december 31-én:	16.747 fő,
2010. december 31-én	16.849 fő,
2009. december 31-én	16.965 fő,
2008. december 31-én	17.023 fő volt

A gyermek, illetve fiatalok lélekszáma városunkban az alábbiak szerint alakult az elmúlt években:

2017. december 31-én 2597 fő, ebből a 0-14 évesek száma:	2051 fő
2016. december 31-én 2620 fő, ebből a 0-14 évesek száma:	1916 fő
2015. december 31-én 2662 fő, ebből a 0-14 évesek száma:	1916 fő
2014. december 31-én 2697 fő, ebből a 0-14 évesek száma:	2118 fő,
2013. december 31-én 2773 fő, ebből a 0-14 évesek száma:	2138 fő,
2012. december 31-én 2801 fő, ebből a 0-14 évesek száma:	2145 fő,
2011. december 31-én 2698 fő, ebből a 0-14 évesek száma	2190 fő,
2010. december 31-én 3000 fő, ebből a 0-14 évesek száma	2248 fő,
2009. december 31-én 3121 fő, ebből a 0-14 évesek száma	2309 fő,
2008. december 31-én 3277 fő, ebből a 0-14 évesek száma	2336 fő.

A csökkenés mind a 18 év alatti, mind a felnőtt korú lakosságra jellemző. A csökkenés mértéke évről évre változó intenzitású, de sajnos tendenciának tekinthető folyamat.

A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT FELADATAI

Pénzübeli és természetbeni ellátások

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 18. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a települési önkormányzat képviselő-testülete a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel pénzübeli támogatást állapíthat meg. Az ellátások nyújtásának helyi szabályait 2015. március 1-jétől a szociális ellátásokról szóló 3/2015. (II.23.) önkormányzati rendelete tartalmazta. A Gyvt. 19., 20. és a 20/A.§-ai rendelkeznek a gyámhatóság, azaz a jegyző által kötelezően biztosítandó pénzübeli és természetbeni ellátásokról, melyek a következők: rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, illetve az ehhez kapcsolódó pénzübeli juttatás, továbbá a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó, évente két alkalommal, Erzsébet utalvány formájában nyújtott természetbeni támogatás.

A gyermekvédelmi feladatokat 2017-ben az Önkormányzati és Igazgatási Iroda Általános Igazgatási Csoportja végezte el. A csoportvezető látta el a nyári gyermekétkeztetéssel kapcsolatos feladatokat (pályáztatás, szerződéskötés, szervezés, elszámolás). Az étkeztetés lebonyolításában a Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézet Család- és Gyermekjóléti Központ családsegítőivel működött együtt.

A gyermekétkeztetés térítési díjaihoz adott települési támogatás ügyekkel egy fő szociális ügyintéző foglalkozott osztott munkakörben. Tapolca Város Önkormányzata és a Tapolcai Közös Önkormányzati Hivatalhoz tartozó két község szociális feladatait ellátó ügyintéző végezte a rendszeres gyermekvédelmi kedvezménnyel, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapításával és a rendkívüli települési támogatással kapcsolatos feladatokat. Ugyanez az ügyintéző végezte el 2017. augusztusában és 2017. novemberében a csoportvezetővel együtt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó Erzsébet-utalványok megrendelését és kiosztását.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

2017. évben 263 gyermek részére állapítottunk meg jogosultságot rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, 2017. december 31-én 254 volt a kedvezményben részesülő gyermekek létszáma. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelem elutasítására 18 esetben került sor, tekintettel arra, hogy a családokban az egy főre jutó havi nettó jövedelem összege meghaladta a Gyvt. 19. § (2) bekezdésében előírt jövedelemhatárt. Fellebbezést egyik elutasító határozat ellen sem terjesztettek elő az ügyfelek 2017-ben. Négy ügyben hat gyermeket érintően került sor a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény felülvizsgálatára az ügyfél kérelme alapján. Ezen ügyekben a szülő vagy a 18. életévét betöltött fiatal felnőtt maga kérte az ellátásra való jogosultság felülvizsgálatát, mivel élethelyzetében, jövedelmi viszonyaiban olyan jellegű változás állt be, mely miatt a kedvezmény felülvizsgálata iránti eljárás indokolt volt. A jogosultság mind a hat gyermek esetében megszüntetésére került. Négy család négy gyermeke jogosultságát hivatalból indított eljárás keretében vizsgálta felül az ügyintéző, ebből egy esetben volt továbbfolyósítás a felülvizsgálat eredménye. A megszüntetésre került esetekben a folyósítási feltételek már nem álltak fenn.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása nem jelent tényleges pénzbeli támogatást. A kedvezményben részesülők a kézhez vett határozattal többfajta támogatást vehetnek igénybe: gyermekétkeztetés esetén a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás, 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, valamint a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény hatálya alá tartozó intézményben elhelyezett gyermek után az intézményi térítési díj 100%-át, nappali tagozaton középfokú tanulmányokat folytató, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át kedvezményként kell biztosítani. Ezen kívül az iskolákban ingyen biztosítják számukra a tankönyveket.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény keretében évente két alkalommal adott fogyasztásra kész étel, ruházat valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában biztosított természetbeni támogatás összege a 2017-es évtől emelésre és differenciálásra került. A differenciálás alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult és egyben hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára emelt összegű támogatás, az e feltételeknek nem megfelelő, de a természetbeni támogatásra jogosult

gyermek számára alapösszegű támogatás került biztosításra. Az emelt összegű támogatás értéke 6.500.- Ft, az alapösszegű támogatás értéke 6.000.- Ft.

A magas postaköltség miatt – a már kialakult gyakorlatnak megfelelően - előre meghirdetett időpontban személyesen adtuk át az Erzsébet-utalványokat. Erre a célra 2017 augusztusában 242 db 6.000.- Ft értékű és 60 db 6.500.- Ft értékű utalványt osztottunk ki. Novemberben 208 db 6.000.- Ft értékű és 63 db 6.500.- Ft értékű Erzsébet- utalványt adtuk át a jogosultaknak. A támogatás 2017. évi összes értéke 3.499.500.- Ft volt.

A tavalyi évben 40 gyermek esetében állapítottuk meg a hátrányos helyzetet és 18 gyermek esetében a halmozottan hátrányos helyzetet. Hátrányos helyzet megállapítása nagyrészt a szülők alacsony iskolai végzettsége okán, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása a szülők alacsony iskolai végzettsége mellett a család elégtelen lakókörnyezete miatt került megállapításra.

Rendkívüli települési támogatás

2015. évtől a települési önkormányzatok saját költségvetésük terhére települési támogatás elnevezéssel állapíthatnak meg pénzbeli vagy természetbeni ellátást a rendeletük szerint rászoruló ügyfeleknek. A rendkívüli települési támogatás az időszakosan létfenntartási gondokkal küzdő, létfenntartást veszélyeztető helyzetbe került, gyermeket gondozó családok részére, illetve az átmeneti és a tartós nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartás elősegítése érdekében a nevelésbe vett gyermek családja részére nyújtott támogatás. A rendkívüli települési támogatás igénylésének részletszabályai a 3/2015. (II.23.) önkormányzati rendeletben találhatóak meg.

A rendkívüli települési támogatás iránti kérelem benyújtásának leggyakoribb oka a családok napi megélhetési problémái voltak. Iskola- és óvodakezdés előtt számos család terjesztett elő kérelmet azért, mert nem tudta a tanévkezdéshez szükséges körülményeket (tanszerek, tankönyv, bérlet, stb.) biztosítani. Tavaly 3 gyermek szemüvegének megvétele jelentett olyan terhet a családnak, melyet saját forrásból nem tudtak megoldani a szülők. 15 család esetében nyújtottunk segítséget közüzemi számla kifizetéséhez, megelőzve ezzel az adott szolgáltatás kikapcsolását vagy korlátozását. 11 esetben segítettünk természetben nyújtott tűzifa támogatással. 22 esetben a tűzifa megvásárlásához nyújtottunk anyagi segítséget. 5 családban a gyermekek számára szükséges gyógyszerek megvételéhez nyújtottunk pénzbeli támogatást. Egy egyedülálló édesanya kérésére gyermeke sport tagdíjának befizetésére adtuk támogatást. Egy egyedülálló anya esetében azonnali segítségnyújtásra volt szükség, mert házuk leégett, két gyermekével ideiglenesen rokonokhoz tudott költözni, azonban a keletkezett károkat mihamarabb helyre kellett állítani. Egy család esetében a bankautomata meghibásodása következtében pénzfelvétel során a kért összeget nem kapta meg a tulajdonosa, viszont a számlájukon az összeg levonásra került. Az ügyintézés huzamos ideig tartott, ezáltal a család létfenntartást veszélyeztető élethelyzetbe került. Sajnálatos módon több olyan családot is támogatnunk kellett a tavalyi évben, ahol valamelyik szülő hirtelen bekövetkezett halála a komoly lelki megpróbáltatás mellett anyagilag is nagy terhet rótt az egyedül maradt szülőre.

A 2017. évben **68 gyermekes család** részére nyújtottunk pénzbeli támogatást, melyre **1.223.000,- Ft-ot** használtunk fel. A 68 család tavaly 97 alkalommal kapott segítséget. Az egy családra jutó támogatás összege 12.608,- Ft volt.

Rendkívüli települési támogatás iránti kérelem 23 esetben került elutasításra, ezen kérelmek nem feleltek meg az önkormányzati rendeletben előírt feltételeknek. Egy esetben került elutasításra kérelem abból az okból, hogy egy korábban megállapított támogatás után nem tett

eleget a kérelmező az előírt elszámolási kötelezettségének. Több kérelem került elutasításra azért, mert szülő/szülők nem működtek együtt álláskeresőként a Veszprém Megyei Kormányhivatal Tapolcai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával.

A korábbi évekhez hasonlóan 2017-ben is valamennyi jogos és megalapozott kérelem esetén megállapítottuk a támogatást a kérelmező családnak. Igyekeztünk a támogatás összegével is az adott család élethelyzetéhez igazodó mértékű támogatást adni. Az elutasítások száma a benyújtott kérelmek számához viszonyítva nem jelentős, az elvégzett környezetanulmányok, illetve a meghozott határozatok megalapozták a döntések jogosságát.

Gyermekétkeztetés

A városban a gyermekétkeztetés a bölcsőde, óvodák, illetve iskolák keretében megoldott. Valamennyi intézmény részére a Tapolcai Diák és Közétkeztető Kft. szállítja a gyermekek életkorának megfelelően előállított ételt, melyet a gyermekek az intézményekben kialakított ebédlőkben fogyasztanak el. A Kft. lehetőséget biztosít diétás étkezés igénybevételére, továbbá egészséges étkezést tudnak biztosítani az ételallergiában (pl. tej, szója) szenvedő gyermekek részére is.

A Gyvt. előírásai értelmében a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult bölcsődés és óvodás korú-, valamint az általános iskola 1-8. osztályába járó gyermekek után a szülőknek nem kellett térítési díjat fizetni.

Az előzőekben említett önkormányzati rendelet alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre nem jogosult gyermekek esetében lehetősége van a szülőknek gyermekétkeztetés költségeihez kapcsolódó települési támogatás igénylésére. A települési támogatást az Önkormányzat a gyermek étkezési térítési díjának részben vagy különös méltánylást érdemlő esetben teljes egészében való átvállalása formájában is nyújthatja. Tárgyévben 5 gyermek részére állapítottuk meg az ellátást, esetükben az étkezési térítési díj 50%-át az Önkormányzat fizeti, ennek összege 160.300.- Ft volt.

A Gyvt. előírásainak megfelelően, a szülők kérelmére ingyenesen biztosítottunk a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak az egyszeri meleg étkezést. Tavasz szünetben 21 gyermeknek, nyári szünetben 46 fő, őszi szünetben 24 fő, míg téli szünetben 18 gyermek részesült ellátásban. Ez összesen 59 gyermeket érintett a tavalyi évben. Ebből hátrányos helyzetű 27 fő, halmozottan hátrányos helyzetű 10 fő.

Ezen felül Tapolca Város Önkormányzata saját költségvetése terhére, további gyermekek részére biztosította nyári szünidőben az egyszeri meleg étkeztetést. Ezt az étkezést 22 gyermek vette igénybe. Ezek közül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult 19 fő, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben nem részesülő 3 fő volt. Összesen 1247 adag étel került kiosztásra, melynek összértéke 623.500.- Ft.

Ez a segítség sokat jelent a szülők és gyermekek számára is, hisz sokan csak ennek köszönhetően tudják biztosítani a napi egyszeri meleg ételt a gyermek számára.

Bursa Hungarica

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjat Tapolca Város Önkormányzata Képviselő-testülete 2017. évben 7 pályázónak állapította meg. 2 fő 10.000- Ft/hó, 3 fő 8.000.- Ft/hó, 2 fő 7.000.- Ft/hó támogatásban részesült.

Felügyeleti ellenőrzések tapasztalatai:

Az Önkormányzat gyermekvédelmi, gyámhatósági tevékenységét érintő ellenőrzés a 2017. évben nem volt.

Gyermekjóléti alapellátások

A Gyvt. 38.§-a értelmében az alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

Az alapellátások körébe az alábbi szolgáltatások tartoznak:

- gyermekjóléti szolgáltatás a gyermekjóléti szolgálat útján,
- gyermekek napközbeni ellátása – bölcsőde,
családi napközi,
családi gyermekfelügyelet,
házi gyermekfelügyelet,
alternatív napközbeni ellátás.
- gyermekek átmeneti gondozása – helyettes szülő,
gyermekek átmeneti otthona
családok átmeneti otthona
befogadó szülő.

Az előzőekben felsoroltak közül Tapolcán a gyermekjóléti szolgálat és a bölcsőde áll a szülők és a gyermekek rendelkezésére. Városunkban a Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézet gondoskodik e két szolgáltatás biztosításáról.

A Szociális és Egészségügyi Alapellátási Intézet 2013. június 30. napjáig Tapolca Város Önkormányzatának fenntartásában volt. A szociális és gyermekvédelmi feladatok hatékonyabb ellátása érdekében és a jogszabályi változásoknak megfelelően Tapolca Város és Raposka Község Önkormányzata 2013. január 1-jétől létrehozta a Tapolcai Alapszolgáltatási Intézményi Társulást, mely egy jogi személyiséggel rendelkező társulás. A Család- és Gyermekjóléti Központ ellátási területe Tapolca, Raposka és 2016. január 1-jétől Gyulakeszi településekre terjed ki.

Személyi és tárgyi feltételek

A Család- és Gyermekjóléti Központ a város központjában található, a Tapolcai Közös Önkormányzati Hivatal udvarán található épületben.

A Központon belül a gyermekjóléti szolgáltatást ellátó szakmai csoport (a továbbiakban: Szolgálat) külön irodahelyiséggel és interjúszobával rendelkezik, amelyek biztosítják az egyéni esetkezelés során a bizalmas beszélgetést és a nyugodt adminisztrációs tevékenységet. Az adományok gyűjtésére a Szolgálatnál rendelkezik adományraktárral.

A Szolgálat a kiscsoportos közösségi programokat saját épületben, a nagyobb célcsoportot érintő rendezvényeket a Tapolcai Közös Önkormányzati Hivatal udvari tanácstermének igénybe vételével, illetve az Idősek Klubja udvarán, továbbá a Batsányi János Művelődési és Oktatási Központ együttműködésével bonyolította le.

A gyermekjóléti szolgáltatást 2017-ben 4 főállású családsegítő és 3 főállású esetmenedzser látta el, munkájukat az intézményegység- vezető koordinálja.

Az ellátottak száma folyamatosan nő, tavalyi évben 348 fővel kerültek kapcsolatba valamely ellátási formában. Alapellátás keretében 2017-ben Tapolcán 185 gyermek esetében vált szükségessé a szociális segítő munka. 85 gyermeknél az egyszeri segítségnyújtás, tanácsadás elegendőnek bizonyult. 51 gyermeknél volt indokolt a védelemben vétel. 21 átmeneti nevelésbe került gyermek vérszerinti szüleinek gondozását végezte a Szolgálat. A családsegítők közreműködtek a szülők életkörülményeinek javításában, a szülő-gyermek kapcsolat helyreállításában. Tavaly 6 válsághelyzetbe került várandós anya esetében volt szükség szoros együttműködésre a védőnői szolgálattal. Kiskorú várandós anya nem volt. A Szolgálatnál egy fő képzett mediátor segítségével biztosított a közvetítői eljárás. Tavalyi évben 4 gyermeknek sikerült a szakellátásból visszakérülni a vérszerinti szülőjéhez. Esetükben az utógondozás folyamatos, mely azt jelenti, hogy a családsegítő segíti a gyermek visszailleszkedését a vérszerinti családjába.

A Család- és Gyermekjóléti Központ 2017-ben összesen 115 jelzés érkezett. Ebből 21 jelzés védőnőtől; személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltató: 14; bölcsődéből: 2; közoktatási intézmény: 40 jelzés; rendőrség: 8 jelzés; állampolgártól: 20; önkormányzat, jegyző, gyámhivatal: 10 jelzés. A 2016-os évhez képest a jelzések száma csökkent. Ennek okaként az iskolai ifjúságvédelmi felelősök hiányát emelték ki. Az állampolgári bejelentések száma növekedett, a kliensek is bátrabban keresik a szolgálatot probléma esetén. Kezelt problémák típus szerint: nevelési probléma, szülők életvitele, gyermekbántalmazás, elhanyagolás, családi konfliktus, elégtelen lakáskörülmények, beilleszkedési nehézség, szenvedélybetegség, tankötelezettség elmulasztása, magatartási és tanulási zavar. Problémaként merült fel több esetben a fiatalkori drogfogyasztás és a depresszió.

A Gyermekjóléti Szolgálatnál 2017-ben 16 alkalommal került sor jelzőrendszeri megbeszélésre és 6 alkalommal tartottak szakmaközi megbeszélést különböző témákban. Esetkonferenciát 93 alkalommal tartottak.

A szolgálat működése során fontos szerepet kap a prevenció. Az év folyamán ünnepekhez kötődő játszóházakat szerveznek. Szünidei tábor tartottak a szegregációs pályázat keretein belül. Ezekkel a programokkal elérhető, hogy a gyerekek hasznosan tölthessék el szabadidejüket, megelőzhető a csellengés, és megoldás a sok szülőt érintő szünidei gyermekfelügyeletre is.

Az év folyamán rendszeresen tartottak fogadóórákat az általános iskolákban, fontos, hogy személyesen is jelen legyenek az iskolákban, így a gyermekek is könnyebben fordulnak segítségért a családsegítőhöz. A Veszprém Megyei Alkohol és Drogambulancia Noszlopi Rehabilitációs Intézetével évek óta szoros kapcsolatot ápol a szolgálat, minden év tavaszán prevenciók előadásokat szerveznek az iskolákba.

Az idei évben is számos adományt (ruha, játék, használati tárgyak) tudtak közvetíteni a rászorulóknak részére. Magánszemélyektől is sok adomány érkezik a Központba, Helyi civil szervezet közreműködésével karácsonykor 400 adag meleg ételt osztottak ki a rászorulóknak. 2017-ben a Református Szeretetegyház segítségével két alkalommal alma adományt közvetítettek klienseik számára. A Központ feladata a kapcsolatügyelet lebonyolítása, ezzel helyet biztosítva a nevelésbe vett gyermekek szüleikkel való kapcsolattartására. Készenléti szolgálatot működtetnek, mely 24 órás telefonos ügyeletet jelent. A Központ speciális szolgáltatásokat nyújt, mint a család és párterápia a keszthelyi Fészek Egyesület együttműködésével, addiktológiai konzultáció, pszichológusi tanácsadás, mediáció, autizmus specifikus mentorszülő, aki azoknak a szülőknek nyújt segítséget, akik autista gyermeket

nevelnek családjukban, továbbá az ingyenes jogi tanácsadás is rendszeresen megszervezésre került.

Gyermekek napközbeni ellátása

Bölcsőde

A bölcsőde, mint a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. A Ringató Bölcsőde a Szociális és Egészségügy Alapellátási Intézet önálló szakmai egységként, 5 gyermekcsoporttal és 62 férőhellyel működik.

A bölcsőde vezetését az Alapellátási Intézet igazgatóhelyettese és a vezető kisgyermeknevelő látta el tavaly.

Bölcsődébe felvehető minden olyan kisgyermek, akinek szülei valamilyen ok miatt nem tudják biztosítani a napközbeni ellátását. A Gyvt. kiemeli az olyan kisgyermek felvételi lehetőségét, akinek szociális vagy egyéb ok miatt egészséges fejlődése érdekében szükséges a bölcsődei gondozás, nevelés.

Városunkban a szociális ellátásokról szóló önkormányzati rendelet értelmében a bölcsőde működési engedélyében meghatározott ellátási területen állandó lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező szülők gyermekei vehetők fel. A nem tapolcai lakosú, de tapolcai munkahellyel rendelkező szülők gyermekeinek felvételére akkor van lehetőség, ha a lakóhely szerinti települési önkormányzat vállalja az egy gyermekre jutó önkormányzati támogatás megfizetését.

A bölcsődei gondozás-nevelés a családi neveléssel együtt és azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését. A kisgyermeknevelők és a szülők között az együttműködés érdekében fontos a kölcsönös bizalom kialakítása. Az intézmény közös programok szervezésével kínált alkalmat a beszélgetésre, egymás jobb megismerésére.

A gyermekekkel közösen készülnek az ünnepekre, minden évben rendeznek farsangi bált, gyermeknapot, várják a húsvéti, karácsonyi ünnepeket és ellátogat a gyermekekhez a Mikulás. Minden évben megszervezik a családi délutánokat, szülőcsoportos beszélgetéseket. A kisgyermeknevelők minden reggel a gyermek átvételekor tájékoznak az otthon történetéről, hazaadásakor beszámolnak a szülőknek a gyermek napi tevékenységéről. A felmerülő problémákat azonnal meg tudják beszélni. A szülők általában együttműködőek, a gyermekekkel kapcsolatos kéréseket teljesítették. Problémát a gyermekek higiéniai elhanyagoltsága jelentette. Három alkalommal kellett jelezniük a gyermekjóléti szolgálatnak.

Gyermekek átmeneti gondozása

A Gyermekjóléti Szolgálat feladatai közé tartozik a helyettes szülői hálózat megszervezése és működtetése. Sajnos a hálózat létrehozása eddig nem történt meg a feladatot vállaló és a feladat ellátására alkalmas személy hiányában.

Bűnmegelőzési program

Tapolca Város Önkormányzata **2007. évben fogadta el bűnmegelőzési koncepcióját**, mely jelenleg átdolgozás alatt áll. Az Önkormányzat pályázatot nyújtott be, melynek sikeressége esetén megújul a program is.

A jelenlegi bűnmegelőzési koncepció főbb célkitűzései:

- **A közterületek rendjének fenntartása, a jogsértések visszaszorítása.** A közterületen történő bűncselekményeket a lakosság közvetlenül érzékeli és védekezési lehetőségei is korlátozottak. Ezért egyik legfontosabb feladat a közterület és a nyilvános helyek rendjének biztosítása. Elkötelezett szándék kinyilvánítása annak érdekében, hogy a – bárki által igénybe vehető – közterületen az emberek biztonságban érezzék magukat éjjel és nappal egyaránt. Az adatvédelmi szabályok értelmezését követően a térfigyelő kamerarendszer újraindítása, szükség szerinti bővítése. Kis értékű tárgyi kommunikációs, képrögzítő eszközök beszerzése.
- **A külső városrészekben, külterületeken az időszakos rendőri jelenlét biztosítása,** az odavezető utakon közlekedők figyelése.
- **A gyermek és fiatalkori bűnözés csökkentése.** Az említett korosztály célirányos preventív nevelésével a bűnözés utánpótlási bázisának csökkentése.
- **A droghasználat és kábítószer-bűnözés kezelése, megelőzése** érdekében a fokozott hatósági tevékenység mellett, széleskörű intézményi és társadalmi összefogás szükséges.
- **A családon belüli erőszak megelőzése, megtörtént esetek megfelelő kezelése.** Erőszakos családban felnövekvő gyermekben az erőszakra való hajlam átöröklődik. Kiemelten fontos a problémás családok segítése.
- **Az idős, egyedül élők fokozott védelme, biztonságuk növelése.** Az aktuális ügyektől elvonatkoztatva is szükséges az idősekről való gondoskodás, ennek részét kell, hogy képezze otthonuk védelme is.
- **Az áldozattá válás megelőzése, áldozatsegítés, az áldozat kompenzációja.** A leghatározottabb törekvéseink mellett is előfordulhat, hogy a város lakói közül áldozattá válnak. Segíteni kell az állami és civil áldozatvédelmi lehetőségek elérését, s koordinálni a veszélyekkel kapcsolatos korrekt és folyamatos tájékoztatást. Különösen fontos a tájékoztatás, a Tapolca Városi Televízió, az Új Tapolcai Újság által biztosítható lehetőségek kihasználása.
- **A Tapolcán fellelhető kedvezőtlen tendenciák visszaszorítása.** (Pl. közlekedési balesetek, gépkocsi feltörések, betöréses lopások, besurranások, rongálások, közterületi bűncselekmények, rablások, zsebtolvajlások, stb.) Különösen fontos a városi gyorshajtás mérséklése érdekében mobil sebességellenőrző tájékoztató készülék beszerzése, üzemeltetése.
- **A város közbiztonságának javításához szükséges rendszeres rendőri jelenlét biztosítása.** Gyors reagáló képesség az ellenőrzött bejelentéseket követően. A lehetőségek függvényében támogatni (nem csak anyagi lehetséges) a járőrszolgálati tevékenységet.

2017. évben megalakult a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum (a továbbiakban: KEF) közel 20 intézmény összefogásával. A KEF egyik vezető tisztségviselője Dobó Zoltán Tapolca Város Polgármestere, a szakmai elnök pedig Labovszky Tamara. A KEF kutatásait felhasználva elkészíti a város drogstratégiáját. Működtetését az ÉN-KÉP-TÉR Alapítvány vállalta magára, hiszen az Alapítvány kezdeményezésére indult el az együttgondolkodás folyamata.

A Rendőrség beszámolója szerint a gyermekkori problémák az elkövetői magatartás szempontjából jellemzően a korcsoport körében elkövetett fizikai és szóbeli erőszak gyakori előfordulását jelentik. Megjelennek az online jogsértő magatartások Problémát áldozati oldalról nézve, főképp a családon belüli erőszak, iskolai erőszak és online zaklatás jelentik.

A fiatalkorúaknál már fentiekén túl megjelennek a deviáns csoportképződések, a szórakozóhelyek gyakori látogatása, alkohol és drog fogyasztás. Ebben az életkorban már megjelennek egyéb jogsértések is, mint a lopás, garázdaság, zsarolás, tiltott járművezetés, rongálás.

A rendőrség tudomására jutott családon belüli erőszakkal kapcsolatos esetek száma 83. Ebbe nem csupán a tetteges bántalmazások tartoznak. Tavalyi évben távoltartás elrendelésére nem került sor.

A fiatalkorúak körében veszélyeztető tényező lehet még a „bio füvek” designer drogok alkalmi fogyasztása is.

Kiskorú veszélyeztetése 5 esetben, testi sértés 43 alkalommal, személyi szabadság megsértése 1 esetben, szexuális erőszak 1 esetben, kapcsolati erőszak 5 alkalommal történt.

ÖSSZEZÉS

Önkormányzatunk a 2017. évben a pénzbeli ellátások vonatkozásában eleget tett a törvényben megfogalmazottaknak. A települési támogatások iránti kérelmek száma csökkent a korábbi évekhez képest. További támogatások bevezetésére nem volt és megítélésem szerint nincs is szükség, tekintettel arra, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény több támogatást biztosít (ingyenes tankönyv, ingyenes étkezés biztosítása, évi 2 alkalommal további támogatás, egyéb kedvezmények igénybe vétele) a rászoruló családok számára. Jogos igény esetén minden alkalommal segítséget nyújtott az Önkormányzat az anyagilag nehéz helyzetben levő családoknak. Célunk az, hogy a rászoruló családoknak valódi, hathatós segítséget tudjunk adni nehéz helyzetükből való kilábaláshoz.

A beszámoló alapján a gyermekvédelem helyi szereplőinek együttműködése megfelelő, a családok helyzetéről, a családokban felmerülő problémákról rendszeresen konzultáltak, közösen próbáltak segítséget nyújtani ezek megoldásában. Fontos, hogy a gyermekekkel, családokkal kapcsolatos problémák, veszélyeztető tényezők időben a Család- és Gyermekjóléti Központ tudomására jussanak, így hatékony, időben megkezdett, veszélyeztetettséget megelőző tevékenység indulhatott, a gyermekek megfelelő testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének biztosítása érdekében.

A Gyvt. 94.§ (2) bekezdése értelmében a települési önkormányzatnak a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások vonatkozásában biztosítani kell a gyermekjóléti szolgáltatást, a gyermekek napközbeni ellátását – 10000-nél több állandó lakos esetén a bölcsődei ellátást -, a gyermekek átmeneti gondozását, másrészt az önkormányzat szervezi és közvetíti a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást. Városunkban az előzőekben említett szolgáltatások csak részben biztosítottak. Hiányzik a helyettes szülői hálózat. Tekintettel arra, hogy a város mérete és a veszélyeztetett gyermekek száma indokolja, a jövőben is kiemelt feladatunknak tekintjük, hogy megfelelően képzett, és személyiségében is a feladatra alkalmas nevelőszülőt találjunk.

Az utóbbi években megfigyelhető tendencia, hogy egyre több magatartászavaros, beilleszkedési és pszichés problémákkal küzdő gyermek és szülő kerül a gyámhatóság és hivatalunk látóterébe is. A családok létbizonytalansága hátrányosan érinti a gyermekek testi és lelki fejlődését. Sok gyermeke frusztrál családjá rossz anyagi helyzetet. Számos családnál jelent komoly problémát, hogy a szülő a mindennapi élethez szükséges anyagiak előteremtése céljából külföldön vállal munkát, a gyermek pedig itthon marad a nagyszülővel, vagy az egyik

szülő dolgozik külföldön, az itthon maradó pedig próbál egyedül megküzdeni a gyermeknevelés nehézségeivel. A szülő hiánya sok esetben egyedül feldolgozhatatlan problémát jelent a gyermek számára.

Megoldatlan továbbá városunkban a gyermekek átmeneti gondozása. A Hajléktalan Szállón korábban működött ugyan egy krízisszoba, mely a krízishelyzetbe jutott családok elhelyezésére szolgált. A krízisszoba azonban 2009-ben megszüntetésre került, helyén kisebb átalakítással további egy szoba lett kialakítva férfi ügyfelek számára. A Magyar Vöröskereszt Veszprém Megyei Szervezete által Taliándörögden létrehozott családok átmeneti otthona kismértékű javulást jelentett a nehéz helyzetbe került családok elhelyezésében, az intézmény azonban tavaly Várpalotára költözött. A környező városokban működő otthonok (pl. Ajka, Veszprém) ellátási területe csak a székhely-település területére terjed ki. Helyi intézmény híján nem kis szervezést igényel, hogy a rászoruló ügyfelek számára megfelelő segítséget tudjunk találni.

Megoldást egy újabb, Tapolcán működő családok átmeneti otthona jelentene, melyet térségi összefogással, vagy esetlegesen e célra rendelkezésre álló pályázati források felhasználásával lehetne létrehozni.

Tapolca, 2018. április 25.

Dobó Zoltán
polgármester